

Det talte ord gælder

Tale til samråd

[Spørgsmål G: Vil ministeren redegøre for, hvordan det er forløbet med implementering af barnets Reform i kommunerne?]

I dette samråd er der stillet spørgsmål til, hvordan implementeringen af Barnets Reform er forløbet.

Barnets Reform var en omfattende reform med mange lovændringer og initiativer. Og det tager tid at få omsat intentionerne bag en sådan reform til praksis. Mange kommuner er godt i gang med denne opgave, men sine steder halter det. Vi er ikke i mål endnu. Langt fra. Det er ikke tilfredsstillende, og der er behov for, at vi griber tingene an på en ny måde. Det vil jeg vende tilbage til om lidt.

Reformen består af fire hovedtemaer:

1. "Tryghed i opvæksten". Under dette tema er der blandt andet skabt hjemmel til at oprette en ny type plejefamilie (kommunale plejefamilier), ligesom plejefamilier er sikret ret til mere efteruddannelse og supervision.
2. "Børn og unges rettigheder" medførte blandt andet at yngre børn fik klageadgang, og at anbringelsessteder skal høres ved vigtige beslutninger om eksempelvis flytning og ophør af anbringelsen.
3. "Tidlig indsats" betød blandt andet en tydeliggørelse af underretningspligten for især fagpersoner, og deres mulighed for at udveksle fortrolige oplysninger med hinanden.
4. "Kvalitet i indsatsen" indebar en styrkelse af efterværnet til de 18-22-årige samt af rammerne for tilsynet med anbringelsessteder og anbragte børn og unge.

Reformen indeholdt herudover mange forskellige implementeringsaktiviteter. Således blev lovændringerne også fulgt af

- uddannelses tilbud til især sagsbehandlere;
- en task force med folk fra Ankestyrelsen og Socialstyrelsen, der rejser rundt til kommunerne i landet og rådgiver om reformen;

- en vidensportal på nettet, hvor kommunerne kan hente inspiration til god praksis og
- en række andre tiltag, der har det formål at hjælpe kommunerne med at implementere reformens indhold.

Initiativerne – ikke mindst task forcen - har været efterspurgt og bidraget til at udbrede kendskabet til reformen på mange planer.

Helt grundlæggende er Barnets Reform en god og rigtig reform - og et vigtigt skridt fremad i udviklingen af arbejdet med udsatte børn og unge. Med reformen har et bredt flertal i Folketinget skabt rammerne for en bedre indsats overfor udsatte børn og unge med fokus på det enkelte barn og dets behov.

Jeg hører også fra mange sider – kommunale ledere, sagsbehandlere, interesseorganisationer – at folk er glade for reformen. Den har det rigtige fokus og har tydeliggjort, at det der driver alle os, der på forskellig vis arbejder med dette område, det er at sikre barnets bedste – og det gælder i alle handlinger på alle niveauer.

Når det er sagt, vil jeg også sige, at vi er ikke kommet langt nok. Siden jeg er blevet minister, har jeg set adskillige undersøgelser og enkeltsager på området, som viser, at der i nogle kommuner er problemer med implementeringen af reformen. Blandt andet volder tilsynet med anbringelsessteder samt supervision og uddannelse af plejefamilier problemer.

Det er ikke godt nok. Langt fra. [Den tidligere regering har ikke fulgt tilstrækkeligt op på reformen.]

Men hvorfor er reformen så ikke blevet til praksis endnu? Vi har jo lovgivet. Og finansieret.

For mig er det helt afgørende, at vi forstår hvad problemet handler om. Problemet er ikke for lidt eller forkert lovgivning. Problemet er derimod *mangelfuld implementering* af lovgivningen.

Løsningen er derfor heller ikke mere lovgivning, mere af det samme. Der er behov for, at vi tænker helt anderledes nyt. Der er behov for, at

vi ikke bare slår kommunerne i hovedet, og råber op om, at de skal blive bedre.

Kommunerne SKAL blive bedre. Men det skal de blive ved, at vi støtter dem i at vælge de rigtige indsatser. Vi skal blive bedre til at støtte kommunerne i at løfte kvaliteten, i at opbygge kapacitet og kompetencer lokalt og i at uddanne deres medarbejdere. Det er det, der skal til for at flytte indsatsen til gavn for borgerne.

Denne mission vil jeg sætte mig i spidsen for – ikke kun på børneområdet, men på hele det sociale område. Målet er klart: Vi skal skabe reelle ændringer til gavn for borgerne. Og det er udfordringer, der kun kan løses i fællesskab mellem staten og kommunerne – ikke ved at slå hinanden i hovedet.

Jeg har derfor taget initiativ til sammen med KL at indgå i et strategisk partnerskab på det sociale område.

Som noget af det første har vi i fællesskab sat fokus på netop implementeringen af Barnets Reform og på, hvordan vi sikrer, at de politiske mål og visioner faktisk også bliver til virkelighed for de udsatte børn og deres familier.

For det første vil vi derfor sikre et klart datagrundlag, så vi ved, hvor langt vi er med implementeringsarbejdet. Meget af kritikken af Barnets Reform er baseret på delundersøgelser og enkeltsager. Det er ikke et godt udgangspunkt for at lave ny politik. Vi har behov for fakta som forudsætning for at kunne definere de rigtige løsninger. Og vi er sammen med KL fuld gang med at indsamle disse data og forventer at have dem midt på året.

For det andet har vi i fællesskab igangsat en række initiativer, der skal medvirke til at hæve kvaliteten af tilsynet på anbringelsesområdet. Således arbejder vi blandt andet på i fællesskab at finde gode eksempler, som andre kommuner kan lære af, ligesom kommunerne opfordres til at vurdere, om de vil have gavn af i højere grad at etablere tværfaglige samarbejder på området.

Men partnerskabet er bredere end Barnets Reform og tilsyn. Kernen i partnerskabet er grundlæggende – på tværs af de enkelte områder – at sikre, at den politik vi vedtager, og de mål vi sætter os, når vi laver lovgivning, bliver til virkelighed for borgerne. Det forudsætter, at vi gør tingene på en ny måde – i forpligtende partnerskab med dem der skal udføre det, nemlig kommunerne.

Der er tre grundlæggende principper:

1. For det første skal vi være bedre til at opstille konkrete mål for det, vi gerne vil. Klare mål er forudsætningen for at kunne følge op på, om noget virker.
2. For det andet skal vi være bedre til at støtte kommunerne i at bruge de bedste metoder og måder til at løse opgaverne. Vi skal vide, om dét, vi gør, rent faktisk virker, og bruge de løsninger der virker. Det er helt nødvendigt i forhold til den enkelte borger og i forhold til anvendelse af de ressourcer, kommunerne har.
3. For det tredje skal vi følge op på, om det, vi sætter i gang, virker. Det kræver et ordentligt datagrundlag, som vi er i gang med at etablere.

Der ligger et stort arbejde i fremadrettet at finde og udbrede de gode måder at gøre tingene på.

Et konkret eksempel på børneområdet er håndteringen af underretninger om børn og unge. Det bliver et af de første områder, hvor vi vil identificere bedste praksis. Vi skal sikre, at de rigtige underretninger kommer ind og at der bliver reageret hurtigt og tilstrækkeligt på dem. Flere og flere kommuner har styr på dette. Men alle skal med.

Alle områder er i spil, og det bliver et langt sejt træk at få identificeret og udbredt de bedste løsninger. Men det er den rigtige vej at gå, og jeg vil vende tilbage til disse ting – både i satspuljeforhandlingerne, og også i den kommende socialreform.

Men selv om mit hovedfokus er bedre implementering, vil jeg også medgive, at nogle af de forfærdelige enkeltsager, vi har set den seneste tid, har vist et behov for at justere lovgivningen på enkelte områder. Det var netop dette, der var baggrunden for initiativet ”Handlekraftig indsats”, som vi blev enige om i satspuljeaftalen for

2012. Her styrker vi bl.a. kommunernes mulighed for at undersøge sager, hvor forældrene ikke vil samarbejde, samt kommunernes gensidige underretninger om familier og børn, der flytter på tværs af kommuner.

Jeg er ikke bange for at lovgive. Jeg vil bare gerne sørge for, at vi lovgiver, når det er det rigtige at gøre. Når det er den bedste måde at nå målet på.

Endeligt vil jeg nævne det nye sagsbehandlingssystem på området – DUBU – som halvdelen af landets kommuner i disse dage tager i brug. Det er også et implementeringsredskab, fordi det automatisk sikrer, at ny lovgivning indarbejdes i systemet og dermed i forhold til sagsbehandleren. Men det er også et eksempel på, at forudsætningen for fremdrift på det her område er samarbejde med kommunerne – for grundlaget for dette system blev netop lagt i et tæt samarbejde mellem os og kommunerne og KL.

[Afslutning]

Der er bestemt udfordringer, når vi ser på indsatsen over for udsatte børn og unge. Men de problemer vi ser, er ikke nye problemer, der er opstået inden for de sidste tre måneder. Det er problemer, der skyldes længere tids manglende fokus på resultater.

Der er således én helt bunden opgave på dette område, nemlig at styrke implementeringen i et tæt og forpligtende samarbejde med kommunerne – og partnerskabet med KL er et vigtigt skridt i den rigtige retning.

Tak for ordet.